

A. Caferoğlu

ERKİLET ÇERÇİLERİNİN ARGOSU «DİLCE»

Erkiletlilerce «dilce» diye adlandırılan yerli özel dil, her şeyden evvel, içtimaî grupların, müşterek dil malzemesini değiştirmek ve civar muhitteki yabancı dillerden katma unsurlarla vücuda getirilen «argo» dan başka bir şey değildir. Bu özel dil, nevice umumî ana dilden ayrılmakla beraber, sintaks ve morfoloji bakımından, yeni bir değişiklik göstermemekte ve mensup olduğu muhitin esas diline riayetkâr kalmaktadır. Şöyle ki, mevcut ana dile ait lûgat malzemesinin manasını, icaba göre, değiştirmekle, istenilen gayeyi elde etmek üzere, özel bir dil karakterini alır.

Umumiyetle alimler çevresinde «özel dil» ler hakkındaki fikirler çeşitlidir. Buraya bir çok grupların, hususî dilleri de dahil olmaktadır. Meselâ «kızlar dili», «avcılar dili», «kadın dili» gibi. Bununla beraber, aynı «özel dil» kategorisine giren «özel esnaf dil» leri, ötekilere nispetle daha fazla, muayyen bir sanatkâr veyahut küçük tüccar zümresi arasındaki tesanüt veya menfaat birliği neticesinde, sırf harice karşı korunmak ve meslekî sırrı saklamak endişesinden türemektedir. Yakın şark ülkelerinden bir çoğunda bu kabil, fakat «gizli dil», «argo», «özel dil» adları altında, sayısı bolca olan çeşitli özel diller mevcuttur ve bu dillerden bazıları, herhangi bir coğrafik saha ayrılığı gözetmeden, mahallindeki ana bir esas dil malzemesi ve kaidesine sadakatla bağlı kalmaktadır. Nitekim, benim «Anadolu Abdal» larının «gizli dil» lerine ait derlediğim malzeme¹ ile, bizden uzak mesafede bulunan, Orta-Asya Şarkî Türkistan, Irak ve saire Abdal'larının «gizli dil» lerine ait malzeme arasında, muayyen bir unsur birliğinin mevcut olduğu, yapılan mukayeseli dil araştırmalardan anlaşılmaktadır².

Anadolu halkları arasında, bu kabil özel dillerden, en çok dikkatimi çeken «gizli dil» le, «esnaf argo» sudur. Birincisi hakkında hazır-

¹ A. Caferoğlu, *Anadolu ağızlarından toplamalar*, İstanbul, 1943.

² A. L. Troitskaya, *Abdaltılı-argo tseha artistov i muzikantov Sredney Azii, Sovetskoye Vostokovedeniye*, V, 1948, s. 250—274.

lamakta olduğum genişçe bir araştırma, ayrıca yayınlanacağından, burada üzerinde duracak değilim. İkinci «esnaf özel» diline gelince, şimdiye kadar, bunlardan ancak, Burdur ve Muğla Kalaycı esnafına ait «argo» yu tesbite muvaffak oldum³. Esas itibarile bu Kalaycı «esnaf özel dil» i ile Erkilet «dilce» si arasında şekil ve bünyece bir fark yoktur. Her ikisi de, muayyen ve mahdut kelime ve tabirlerle, esnaf arasında gizlice anlaşabilmek gayesini güdmektedir. Hattâ, kelime yapısı bakımından da aralarında bir benzerlik görmek kabildir. Yegâne tabii fark, istifade edilen yerli ağızlardaki kelime serveti farkıdır.

«Dilce», malzemenin bir kısmını bana toplayıp göndermek lûtfunda bulunan değerli talebem Nihat Çetin'in verdiği malûmata göre⁴, vaktile Erkilet halkının kaçakçılık yapması, bu arada, zabtiye ve kolcu tehlikesi karşısında, aralarında anlaşivermek ve ilk tertibatı alivermek için, kendilerine mahsus mevcut tabirler ve kelimeler kompleksinden vücuda getirilmiştir. Bu anlaşma vasıtası, sonraları, kaçakçıların ortadan kalkmasıyle, Erkilet çerçilerinin işine yaramış ve gelişmiştir. Çerçiler, aralarında, malın iyisini kötüsünü ifade etmek, herhangi bir malın fiyatının yükselip alçaldığını, müşteriye ve yabancıya hissettirmeden anlativermek için bu «dilce» den faydalanmışlardır. Halen «dilce», köye gelen yabancılar yanında, gizlice konuşulması icabeden hususlarda, konuşulmaktadır. M. Ersoy'a göre ise, bu «dilce», bir iki asırdanberi, çerçiler arasında, geniş bir istimal sahası bulmuştur. Seyyar satıcı olan bunlar Yozgat, Kırşehir, Çorum, Sivas ve yöresi pazar ve panayirlerine iştirak ederek, köyleri de dolaşmakta idiler. Bu arada Kayseri ve Ankara arasında da çerçilik yaparlardı. Geniş bir muhite yayılan çerçiler, yer ve saha icabı, gittikçe «dilce» yi kelimece geliştirmek zorunda kalmışlardır. Fakat, çerçicilik söndükçe, «dilce» de, pek tabii olarak, sönmeğe yüz tutmuş ve çok az bir malzeme ile kendisini muhafaza edebilmiştir. Bunu, bilhassa malzeme derleyen kimselerin, verdikleri kelime servetinin çeşitliğinden de anlamak kabildir. Nitekim, aşağıda yayınladığım kelimeler içerisinde, Nihat Çetin'inki ile Mehmet Ersoy'un'ki arasında bazı farklar göze çapmaktadır. Bunların, yabancı dilden alınmış olanlarını, tevsike çalıştım. Lâkin, Anadolu hayatı ve diyalektolojisi için, oldukça dikkata değer bir kıymet taşıyan bu saha üzerinde, daha esashca durmak icab etmek-

³ A. Caferoğlu, aynı eser, 189—195.

⁴ Yayınladığım malzemenin mühim bir kısmı Nihat Çetin tarafından derlenmiştir. Bir kısmı ise tarafımdan, öğretmen Mehmet Ersoy'dan alınmıştır. Her ikisine de burada teşekkürü kendime bir borç bilirim. Vaktile K. Karamete'ce yayınlanan «dilce» ye ait malzeme ise, bir kaç tabire münhasır kalmıştır.

tedir. Bu arada Abdal'ların «gizli dil» i ile, leblebicilerin, meddah ve dervişlerin ve sairenin de «argo» sunu derleyip işlemek, çok zevkli bir vazife olsa gerektir. Yoksa, şark milletlerinin diyalektolojisinde devamlı yer tutan ve büyük bir kıymet taşıyan bu saha, günün birinde, tamamiyle ortadan kalkmış olacak, biz de millî kültürümüze ait bu malzemeden mahrum kalmış olacağız. Nitekim, bugün biz, vaktiyle «Kobuzcu» lar arasında kullanılmış olan «dilce» den, tamamiyle habersiz. Hele, vaktiyle dervişler yatağı olan Anadolu'nun muhtelif tarikatlarına ait «gizli dil» leri, yahut «argo» yu ihmal etmeden meydana çıkarmak, tasavvuf edebiyatımız için, çok büyük bir hizmet olacağına, asla şüphem yoktur.

Cümleler

1. Mandıracı curuna avzın, delōlanına geş.
Oda sahibi suyuna iyi, ekmeğine kötü.
2. Curuna - da avzın, delōlanına - da avzın ya, danaçlar getti yunā.
Suyuna da bol, ekmeğine de bol, ama, kadınlar yunağa gitti.
3. Bize burdan acaba partial teğecek-mi, teğmiyecek-mi?
Bize acaba buradan yatak verecekler mi, vermiyecekler mi?
4. Bızdış, diyo arhadaşına, sen teğ, dabılara cev, kevik; delōlan-
da teğdir.
Oğlum diyor arkadaşına, sen git, atlara arpa, saman; (bize de) ekmek getir. [İsmail Uluşay]
5. Avzın danaş.
Güzel kadın.
6. Caşların geviyi geşlemiş.
Hayvanların samanı azalmış.
7. Deli oğlanı dōğüyor musun?
Yemek yiyor musun?
8. Patlangıçlı caş.
Tüfekli jandarma.
9. Avzın gav.
Ehemmiyetli bir adam (mevki sahibi kimse).
10. Sarı oğlana soğum teğdirdin mi?
Tüfeğe kurşun sürdün mü?

11. Gav sejnurne avzın amma deli oğlana geşmiş.
Bay, kahveyi veriyor ama, hiç yemek vermiyor.
12. Gav sejnurne -da avzın deli oğlana -da avzın amma danaşlar
yunaga gitti.
Bay kahve de ikram eder, yemek de, ama kadınlar hamama
gitti. [Kemaleddin Karamete]

Sözlük

acışi

Biber. < acı + işi. Azerî ağızlarında da kelime iki isti + ot =
istot unsurdan vücuda getirilmiştir.

āğişi

Kaput bezi < ağ + işi.

ankin

Kadın < erm. ankin < an + kin 'nâdir, paha biçilmez, kıymetli',
'kıymetli kadın' manâsında olmak üzere, bugünkü ermenicede
ankine kelimesi kullanılır.

avgıt

Yumurta < erm. havgit < hav + git 'tavuk mahsulü'. Kelime
başındaki h- sesinin düşmesiyle ve -i- ahenkleştirilmesiyle vücuda
getirilmiştir.

avzın

1. Bol, iyi, zararsız, hoş vesaire gibi her iyi şeye ve harekete
itlak olunur. Malatya ağızlarında avzun 'yaman, haşarı, yavuz'
[SDD. I. 132]. Diğer telaffuzu âuzun, [M. Ersoy]
2. Pahalı, kıymetli.

avzınlaş-

Pahalılaşımak, kıymetlenmek.

âuzun = avzın

âuzun düve

Genç, güzel kız.

âuzun işle

Ye, harekete geç, yap, işle ve emsali gibi manâlarda kullanılır.

[M. Ersoy]

banayık

Koca.

bet

Kötü, çirkin < far. بئير

bızdıh

Çocuk, ehemmiyetsiz kimse, tehlikeli olmayan kimse < erm. bızdik 'ufak'. Argoda 'çocuk' [F. Develi, Türk argosu, İstanbul, 1945, s. 71]. Diğer telâffuzu bizdik.

bızdik = bızdıh

M. Ersoy bu telâffuzu tercih etmektedir.

cam

Ayna < far. آینه

canpış

Üzüm [bk. çambuş, çampış].

1. Caş

Eşek ve umümiyetle hayvan.

caş bizdik

Eşekoğlu eşek.

2. Caş

İnsan [hakaret kasdiyle]. M. Ersoy'a göre umümiyetle kelime 'memur, adam, insan' manâlarındadır; 'eşek, hayvan' manâlarında kullanılan kelime ise ças'dır. Bu son telâffuz şekli, diğerleri tarafından tevsih edilmemektedir.

caşın birisi

Ahmak, cahil, abdal, ganmaz, bön.

caşın gulahlısı

Budala insan, ahmak.

caşın çau

Eşegin tenasül aleti.

[M. Ersoy].

cesel-

Tedbirli, ihtiyatlı olmak, sakinmak.

cev

Arpa. < far. حنظل > Diğer telâffuzu kev [M. Ersoy].

cızışi

Yazı < cızıq + işi > cızığ + işi.

cur

Su, ayran < erm. çur 'su'. Alaçam [Bolu] Elekçi'lerinin dillerinde tıpkı ermenicede olduğu gibi yalnız 'su' manâsındadır [A. Caferoğlu, IX, s. 214]. 'Ayran' mecazîdir.

cur tēdir

Su ver.

çambuş

Üzüm. < erm. çamiç 'kuru üzüm' den türemesi muhtemeldir. Diğer telâffuzları campış [Karam. s. 8] ve canpış'dır.

çampiş = ¹ çambuş.

çaş = ² caş.

çavı

Erkek ve kadının cinsiyet uzvu. Anadolu ağızlarından [Tekirdağı, Denizli, Ankara, Konya, Amasya vesaire illerde] çav 'hayvanların, hususiyile eşek ve at gibilerin çükü'; [Erzerum] çavan, DD. I. 310; Kayseri ağızında çav 'hayvanların tenasül âleti', KS. s. 20; Paspati [s. 39] çavo 'çocuk, yavru'. Diğer telâffuzu çau [M. Ersoy].

çau = çavı

çev = kev

çıray

Işık < far. چراغ; [Kayseri] çıra 'lamba', KS. s. 23.

çırayı söndür -

Işığı söndürmek.

çik

Yok < erm. çıga 'yoktur'. Alaçam [Bolu] Elekçilerinde çıka id. [A. Caferoğlu, IX, s. 214].

çormuş

Et < erm. çor + mis 'kuru et'.

dabı

At. < ar. dovo, dava (?) 'at' dan türemiştir. Orta-Asya artistler lonjasının argosunda dova [Troits., s. 256]. Eskişehir Abdal'larının "Gizli dil, inde 'beygir' [A. Caferoğlu, IX, s. 211]; Kırşehir'de 'civcivine basan kuluçka', DD. I. 390. Azerî ağızlarında yabı, yavı; Kars, Ağrı, Gümüşhane yabı, DD. III. 1450; Afganistan ve Hindistan'da yabı.

damaç (ş)

Kadın. < ar. danap. Orta-Asya Abdal'larının dilinde 'kadın, zevce' münasında olmak üzere dana, danap, danağ'dır. Yine Orta-Asya Çingene'lerinde danap, danağ, danam 'kadın, zevce' [Troits. 263]. İran dervişlerinin argosunda danew, deñew, deñeb, id. [W. Ivanow, Jargon of Persian Mendicant Darwishes,

Journ. and Proceed. As. Soc. of Bengal, New. Ser., 1927, t. XXIII, s. 344]; dānāb-i būk 'anne' < dānāb 'kadın' [A. A. Romaskeviç, K. voprosu o jargone iranskiĥ derviŝey, *İranskie Yaztki, Moskva, 1945, s. 142*]. İran çingenelerinde ise dana, denev, devev, dinki, nidu, nidev, nideo, nodo 'kadın' [W. İvanow, On the Language of the Gypsies of Qainat (in Eastern Persia), *Journ. and Proceed. As. Soc. of Bengal, New. Ser. 1914 X, s. 400 ve III. s. 379*]. Doğu-Türkistan Abdal'larının dilinde dinab 'kadın' (P. Pelliot, Les Abdāl de Païnap, *Jour. Asiat. t. XI, N. 1907, s. 124*]; Meddah kalenderlerde danap [Troits. s. 256]. Diğer telâffuzu danaş.

danaş = danaç.

delölan

Ekmek < deli + oĝlan.

delölanlığı çikel -

Acıkmak.

deşlen -

Söz açmak, giriş yapmak [bu manada pazarlık için kullanılır ve ekseriyetle emir şeklindedir]. < erm.deşnevil 'görüşmek, anlaşmak' den türemesi ihtimal dahilindedir. *Eskişehir Abdallarının <gizli dil> inde 'satın almak'* [A.Caferoĝlu, IX. s. 211].

devir -

Uyuş, pazarlığı bitir, ver. Aynı manada yih-da kullanılmaktadır.

döy -

Yemek. Azerî argosunda döşe - 'yemek, yemeğe saldırmak'.

dumanlı

Pilav. Diğer telâffuzu dümanlı.

dümanlı = dumanlı

düve

Kız, kız çocuĝu; genç kadın [M. Ersoy]. < düve [Yozgat], düye [Azerî] 'iki yaşını geçmiş dişi dana' [A. Caferoĝlu, VIII, s. 234] dan mecazen alınmış olacaktır. Muĝla «Kalaycı argosu» nda 'kız, kız çocuĝu' [A. Caferoĝlu, III, s. 192 ve Zekâî Eroĝlu, Muĝla tarihi, İzmir, 1939, s. 166 - 168]; Kayseri ağzında 'hiç avunmamış inek', KS. s. 31.

enāyotü

Sıgara, tütün. < enāyı + otu.

engez

1 Sır.

2 Erkek ve kadının cinsiyet uzvu.

Anadolu ağızlarından [Emirdağ, Ulukışla - Niğde] 'saban, manasında kullanılmaktadır, DD. II. 537. Mecazen buradan alınıp alınmadığını tayin etmek zordur.

engezle -

1 Çifleşmek.

2 Gizlemek, kaçırmak [M. Ersoy].

geş

Kötü, zararlı, çirkin, fena ve saire gibi bir çok menfi manalarda kullanılır < erm. keş 'fena' ; eski erm. 'leş'.

geşel -

Sertçe hareket etmek (ekseriyetle emir şeklile kullanılır).

geşele -

Uçuzlamak, fiattan düşmek (herhangi bir mal ve eşya için).

geşet -

Ayırmak, bozmak, yatıştırmak, uyarına gitmek (daha fazla emir hali kullanılır).

geşin çonu

Çirkinin çirkini, sakil < erm. keş.

geşlik

Korkaklık.

gevrek

Kâfir, gâvour.

giş

Aptal, bön. < far. كج

galgal

Köpek.

gasar

Sus, dikkat, sözü kes (ki başkası anlamasın).

gasavan

Yalan söylemek. Asıl telâffuzu şasavan -; [Gümüşhane] şazavan- 'böbürleñreek yürüen', DD. III. 861.

- ges
Peynir. Diğer telâffuzu keş.
- geşen
Korkak.
- gidor
Para. Düzce Elekçi'lerinin dilinde gudor 'para, sikke' [A. Caferoğlu, IV, s. 215].
- gubuduğ
Atagan, atmasyoncu; Asıl telâffuzu k̄ubuduğ; [Isparta, Mersin, Niğde ve ilâh.] k̄ubuduğ 'yalan, ağız kalabalığı', DD. II. 985; Kayseri ağızında k̄ubuduğ 'manası olmayan söz, haksız yere övünme', KS. 62.
- gubuz
Atagan, atmasyoncu. Asıl telâffuzu k̄ubuz; [Afyon, Ankara, Bilecik] ağızlarında 'yalan, hakikata uymayan söz', D.D. II. 673; [Ankara, Konya] k̄ubuz 'mubalegacı, farfara, öğünen, kendisini beğenmiş', DD. II. 986.
- hançer
İğne.
- höbük
Mecidiye; [Ermenak] 'imece' D.D. II. 750.
- kav
Jandarma, polis, bekçi, tehlikeli adam; [Mesudiye: Giresun] 'gurur, tefahur'; [Erzurum] 'ham olmamış', D.D. II. 849.
- kepenek
Kağıt para.
- kermir
Kızılbaş.
- keş
Peynir. [Gaziantep] 'yoğurt ve döğme ile yapılan bir yemek', DD. II. 888.
- kev = cev
- kevik
Saman; [Tarsus] 'yere düşmüş, fakat içindeki taneleri çıkmamış başak'; [Yozgat, Mersin, Mut] 'iri saman', DD. II. 891. M. Ersoy'a göre çev; Diğer telâffuz kevuğ.

kevük = kevik

kireç

Un.

köşker-uşā

Bit < köşker + uşāğı; köşker «Kırşehir» e bağlı bir köy adıdır. Fridrich Vincze'ye göre ise 'münzevi'. [Beiträge zur Kenntnis des Anatolischen Türkisch, Keleti Szemle, IX, Budapest, 1908, III, s. 167] «Köşker baba masalı».

kütük suyu = kutuk suyu

māndıra

Misafir odası, oda.

mandracı

Ev, oda sahibi. < Yun. Μανδρα; ital. mandra. Yunanca kelime-deki -n-, -d- assimilasyonu üzerine, türk argosunda 'âdi, kötü, menfur' manalarında olmak üzere mādra telâffuz şeklini almıştır [Otto Sipes, Zur Stambuler Geheim- und Berufssprache, Orientalische Literaturzeitung, 1931, N12, s. 1030; N. Mikhailov, Matériaux sur l'argot et les Locutions populaire Turc - Ottomans, Leipzig, 1930, s. 37].

mandracının düvesi

Ev sahibinin kadını [M. Ersoy].

mazin

Yoğurt. < erm. madzun.

melēşi

Koyun < meleğ + işi.

mez

İyi.

mezmur

1 Kadın ve erkeğin cinsiyet uzvu.

2 Mermi [M. Ersoy].

öl -

Yükleri yıkmak; ölüñ 'yükleri yıkın'.

partal

Yatak, elbise, manifatura. Burdur ve Muğla kalaycıları argosunda 'elbise' [A. Caferoğlu, III. s. 193]; Kars id. paltar, DD.

III. 1130; paltar 'libas, pırtı' [*Vefik paşa, Lehce-i Osmanî, s. 262*]; Çag. partal 'eşya, elbise, deve ve at yükü' [*A.A. Semenov, Buğarskiy traktat, Sovet. Vostokovedenie, VI, 1948, s. 143 not 25; Şeyh Süleyman efendi, Lügat, 1928, s. 90*]. İstanbul argosunda ise 'eski yırtık' [*A. Halit, İstanbul argosu ve halk tabirleri, İst. 1934, s. 157*].

patlanngıç

Tüfek, tabanca < patla -.

patlangıçlı

- 1 *Silâhlı, tüfekli bulunan kimse.*
- 2 *Jandarma, kolcu, alelumum tehlikeli şahıs.*

pî

Yağ. < far. بيه; Azerî ve Van ağızlarında 'iç yağı', DD. III. s. 1158.

pos

Otobüs.

kasavan - = gasavan

kır -

Çiftleşmek. Burdur ve Muğla kalaycılarının argosunda 'olmak, getirmek' [A. Caferoğlu, IV. s. 194]; Düzce Abdal'larından gır- 'yapmak' [A. Caferoğlu, IX, s. 211]; İstanbul argosunda 'kaçmak, sıvışmak, uzaklaşmak' [M. Halit, İstanbul argosu ve halk tabirleri, 1934, s. 126].

ķubuduķ = gubuduķ

ķubuz = gubuz

ķunup suyu

Çorba.

ķutuķ suyu

Pekmez, şarap < kütük + suyu. Bu telâffuz [Karam. s. 8] tarafından da tesbit edilmiştir; ķuduķ daha fazla Kayseri ağızlarına mahsus telâffuz şekli olsa gerektir.

sarāmet

Mavzer < Sarı + Ahmet; patlangıç kelimesi, bu suretle, daha fazla 'tabanca' için kullanılmaktadır. [M. Ersoy ve karamet, s.8] göre sarı + oğlan = sarōlan.

sarōlan = sarāmet

şecur

1 Yağ.

2 Kahve < erm. şev+çur 'siyah su'. *Alaçam Elekçi'lerinin dilinde şevçir 'kahve' [A. Caferoğlu, IX s. 216].*

sessiz martin

Metre.

sıçanboğu

Çakmak taşı.

sim

Para, lira < far. سيم .

somun

Tüfek mermisi (M. Ersoy); sarölan somun'u 'tüfek mermisi.

soğum

Mermi [Karamet. 8]

sorun

Buğday.

sorun ufā

Bulgur.

süz -

İçki içmek.

şöbet

Necaset, pislik.

tēdir = teydir

tē'

Git [M. Ersoy].

terzi

İplik.

tey -

Erişmek, vasıl olmak, gelmek, vermek, gibi bir çok manalarda kullanılır. Azerî ağızlarında dey - .

teydir -

Getirmek, asıl manası bu olmakla beraber, bir çok çeşitli manalarda da kullanılır. En çok istifade edilen kelimelerden biridir.

tıfan = tıfan, tıfan

tifan = tüfan, tıfan

tüfan

Tütün, sigara < ar. دغان dan türeme olabilir.

tüydür -

Vermek [rüşvet ve saire için kullanılır]. Asıl argoda tüy- kaçmak, gitmek, sıvışmak' olup Kıpti dilinden alınmıştır [A. Fikri, Lugat-i garibe, İstanbul, 1307, s. 13]. Türk argosunda ise tüydür- 1) çalmak, aşırarak 2) göndermek, uzaklaştırmak, gibi iki manada kullanılır [F. Develioğlu, Türk argosu, İst. 1945, s. 127],

üsgü

Altın. < erm. voski || oski 'altın'; İstanbul argosunda 'id'. oski (erm.) telâffuzunu muhafaza etmiştir [F. Develioğlu, Türk argosu, İst, 1945, s. 110]. Eskiden ise sâdece 'lira' manasında kullanılmıştır [M. Mikhaïlov, Matériaux sur l'argot et les Locutions populaires Turc - Ottomans, Leipzig, 1930, s. 16]. Kelime oski telâffuzu ile Ortaoynu' na da girmiştir [G. Jacob, Das türkische Schattentheater, Berlin, 1900, s. 84; bk. ayrıca O. Spies, Orientalistische Literaturzeitung. 1931, Nr. 12, s. 1025]. Kayseri "dilce,, sinde ise üsgü olmuştur.

vartanlı

Hemşehirli < Vartan + lı.

yanlama

Kurt.

yoş

Bit. Merzifon ağzında 'fena' [A. Caferoğlu, IV. 266]. Diğer bazı Anadolu ağızlarında 'vahşî, yabanî' gibi manalarda kullanılmaktadır, DD. III. 1542- 3; Kayseri halkı ağızlarında ise 'kısır hayvan', KS. 94, yahut ta 'semirtmek üzere beslenmiş sürü' [K. Özyedekci, Kayseri ağızı kelimeler üzerinde araştırmalar, XVIII, Erciyes, sayı 52, s. 6].

Kısaltmalar

ar.	= Arapça
erm.	= Ermenice
far.	= Farişî
ital.	= İtalyanca
yun.	= Yunanca
Karam.	= Kemaleddin Karamete, Kayserinin şirin bir nahiyesi, Yeşil Erkilet, Kayseri, 1942, s. 1 - 16.

- A. Caferoğlu III = *Anadolu ağızlarından toplamalar*, İstanbul, 1943.
 „ „ VIII = *Orta - Anadolu ağızlarından derlemeler*, İstanbul 1948.
 „ „ IX = *Anadolu illeri ağızlarından derlemeler*, İstanbul 1951.
 DD. = *Türkiyede halk ağzından söz Derleme Dergisi* I, İst. 1939, II, 1941; III. 1947; IV. 1951.
 KS. = H. Hüsnü, *Kayseri sözlüğü*, Kayseri Halkevi kitapları, 2, Kayseri, 1934.
 Paspati = *Alexandre G. Paspati, D.M., Études sur les Tchingihanés ou Bohémiens de l'Empire Ottoman, Constantinople, 1870.*
 Troits. = *Abdolfili-argo tşeħa artistov i muzıkantov Sredney Azii*, Sovetskoye Vostokovedeniye, Moskva, 1948, V, s. 250 - 274.